

ÎNCHEIERE

09 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoarii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată de același grad,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la anularea notificării de rezoluțiune a actului juridic și a actului administrativ,

c o n s t a t ă:

La 22 septembrie 2020, SRL „Avia Invest” a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Agenției Proprietății Publice, solicitând anularea Notificării de rezoluțiune nr.09-05-3113 din 08 iulie 2020 a contractului de concesiune a activelor aflate în gestiunea ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” și a terenului aferent nr.4/03 din 03 august 2013, cu restituirea tuturor activelor ce au făcut obiectul concesiunii și îmbunătățirile care nu pot fi separate de obiectul concesiunii fără a-i cauza prejudicii, care au fost aduse de către concesionar acestui obiect, precum și construcțiilor executate pe terenurile concesionate și cele achiziționate fără consimțământul concedentului precum și a terenului aferent, în termen de 180 de zile, prevăzut la art.24 din contract, precum și anularea răspunsului nr.05-05-3336 din 17 iulie 2020, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea prealabilă nr.12/510 din 13 iulie 2020 depusă de SRL „Avia Invest”.

Prin hotărârea din 21 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă acțiunea depusă de SRL „Avia Invest” ca neîntemeiată.

La 18 martie 2022, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, a depus la Curtea de Apel Chișinău apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 07 iulie 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 21 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii în sensul formulat.

La 25 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, avocatul Lunga Dmitri în interesele SRL „Avia Invest” a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere,

solicitând, în temeiul art.43 alin.(2) lit.f), alin.(4) și (4¹) din Codul de procedură civilă, strămutarea prezentei cauze la o altă instanță de judecată egală în grad. Totodată, a menționat că motivele detaliate a cererii de strămutare a cauzei le va prezenta ulterior până la examinarea acesteia de către instanța competentă.

Drept motiv de strămutare a cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad, reprezentantul SRL „Avia Invest”, avocatul Lunga Dmitri a invocat faptul că are bănuieli referitor la imparțialitatea și obiectivitatea judecătorilor din cadrul Curții de Apel Chișinău la examinarea prezentei cauze.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea privind strămutarea cauzei spre examinare la o altă instanță de judecată egală în grad urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

Conform art.189 alin.(1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art.191 alin.(4) din Codul administrativ, curțile de apel soluționează și cererile de apel împotriva hotărârilor și recursurile împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Din dispozițiile art.192 alin.(1) din Codul administrativ rezultă că, pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ la curțile de apel și la Curtea Supremă de Justiție se instituie complete și/sau colegii specializate de judecători.

Reieșind din prevederile art.193 alin.(2) din Codul administrativ, curțile de apel, atât ca instanță de fond, cât și ca instanță de apel sau recurs, soluționează acțiunile în contencios administrativ în complete formate din 3 judecători.

Totodată, conform art.35 din Legea nr.514 din 06 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, fiecare curte de apel își exercită competența într-o circumscripție care cuprinde mai multe judecătării. Curțile de apel, judecătoriile din circumscripția lor, localitatea lor de reședință sunt prevăzute la anexa nr. 3.

Din anexa nr.3 la Legea nr.514/1995, reiese că, circumscripția, în care își exercită competența Curtea de Apel Chișinău, include judecătoriile: Chișinău, Orhei, Strășeni, Criuleni, Hîncești, Anenii Noi, Căușeni, Ungheni.

După cum rezultă din actele cauzei, SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri a contestat cu apel hotărârea din 21 februarie 2022 emisă de Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, care se află în raza de activitate a Curții de Apel Chișinău.

Conform art.198 alin.(1) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ reținută spre examinare de către o instanță de judecată cu respectarea normelor de competență se soluționează de către aceasta în fond, inclusiv în cazul devenirii ei ulterioare de competența unei alte instanțe.

La rândul său, alin.(3) al art.198 din Codul administrativ statuează că, instanța ierarhic superioară decide, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, strămutarea acțiunii în contencios administrativ la o altă instanță de judecată dacă instanța competentă nu poate adopta o hotărâre: a) când, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea

judecătorilor devine imposibilă; b) când, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

Astfel, legiuitorul expres și imperativ a reglementat cazurile când poate fi dispusă strămutarea acțiunii în contencios administrativ de la instanța în a cărei competență este dată prin lege, la o altă instanță de același grad, și anume: când, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă; când, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

Alte situații de strămutare a cauzei de contencios administrativ, în Codul administrativ nu sunt prevăzute. Or, procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară în strictă conformitate cu prevederile prezentului cod, cu anumite excepții, care la cazul speței nu se atestă.

La caz, motivul (suspiciuni de imparțialitate) și temeiul legal (art.43 alin.(2) lit.f), alin.(4) și (4¹) din Codul de procedură civilă) de strămutare a cauzei la o altă instanță de judecată de același grad, invocat de reprezentantul SRL „Avia Invest”, avocatul Lunga Dmitri, nu pot fi reținute.

Din cele enunțate, Curtea Supremă de Justiție nu este îndreptățită să strămute o cauză de contencios administrativ (de la instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza), pentru suspiciune de imparțialitate, or, o asemenea practică ar fi de natură să învingă principiul imutabilității competenței jurisdicționale și teritoriale.

Respectiv, ținând cont de faptul că la 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, iar începând cu această dată, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că argumentele invocate de SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, în cererea cu privire la strămutarea cauzei în baza art.43 alin.(2) lit.f) din Codul de procedură civilă, și anume, că are bănuieli referitor la imparțialitatea și obiectivitatea judecătorilor din cadrul Curții de Apel Chișinău la examinarea prezentei cauze, nu pot fi acceptate, deoarece aceste temeuri nu se regăsesc în art.198 alin.(3) din Codul administrativ.

De altfel, din sensul logico-juridic al art.198, alin.(3) din Codul administrativ, rezultă că cauza poate fi strămutată la o altă instanță egală în grad doar în cazul în care, din motivul intervenirii unor circumstanțe întemeiate, a devenit imposibilă formarea unui complet de judecată.

În condițiile speței, nu s-au stabilit circumstanțe ce ar face imposibilă substituirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău și formarea unui complet de judecată care să examineze în ordine de apel cauza de contencios administrativ respectivă.

Mai mult, aplicarea acestor temeuri nu poate fi modelată ca un mijloc flexibil din partea participanților la proces, de dezinvestire a instanței judecătorești și/sau a judecătorului competent pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ, fapt ce ar putea genera judecarea cauzei de către un tribunal ilegal constituit.

Distinct, Colegiu reține că, potrivit art.37 din Codul administrativ, la înfăptuirea controlului judecătoresc asupra activității administrative, instanțele de judecată competente și judecătorii competenți sunt independenți și se supun numai legii. Orice imixtiune în activitatea de judecată este inadmisibilă și atrage răspunderea prevăzută de lege.

Reieșind din prevederile art.1 alin.(1)-(4) din Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, puterea judecătorească se exercită numai prin instanță judecătorească în persoana judecătorului, unicul purtător al acestei puteri. Judecătorul este persoana investită constituțional cu atribuții de înfăptuire a justiției, pe care le execută în baza legii. Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili și se supun numai legii. Judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare. Organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului.

Potrivit Codului de Conduită Judiciară de la Bangalore 2001, (adoptat de Grupul Judiciar pentru Întărirea Integrității Justiției, revizuit la Masa Rotundă a Președinților Curților Supreme ținută la Palatul Păcii, Haga, 25-26 noiembrie 2002), prin independența judecătorului - se înțelege inclusiv independența individuală și instituțională, care presupune printre altele că judecătorii sunt independenți unii față de ceilalți. Nici o organizare ierarhică a justiției și nici o diferență de grad sau rang nu poate afecta în vreun mod dreptul unui judecător de a pronunța hotărâri în mod liber, fără a fi influențat de considerații sau influențe extrinseci.

Judecătorul trebuie să își exercite funcția judiciară în mod independent, pe baza propriei aprecieri a faptelor și în concordanță cu spiritul legii, fără influențe externe, sugestii, presiuni, amenințări și fără vreun amestec, direct sau indirect, indiferent de la cine ar proveni și sub ce motiv.

La acest capitol urmează a se reitera și opinia Comisiei de la Veneția, expusă în *Amicus Curiae* pentru Curtea Constituțională privind răspunderea penală a judecătorilor, adoptată la cea de-a 110-a Sesiune Plenară (Veneția, 10-11 martie 2017), prin care s-a accentuat că, un judecător este liber să își expună opinia, să stabilească faptele și să aplice legea în toate problemele conform propriei sale convingeri și nu este obligat să se justifice în fața nimănui, nici chiar în fața altor judecători și/sau președintele instanței, pentru modul în care a înțeles legea și a stabilit faptele.

La fel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că în vederea asigurării dreptului participanților la proces la o instanță de judecată imparțială în materia acțiunilor în contencios administrativ, garantat de art.6 alin.(1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, legiuitorul a prevăzut la art.202 din Codul administrativ dreptul participanților la proces de a înainta cerere de recuzare în baza temeiurilor prevăzute la art.49 și 50 din același cod.

Or, după cum s-a reiterat supra, numai în situația când din motivul recuzării mai multor judecători ai Curții de Apel Chișinău, substituirea judecătorilor ar

deveni imposibilă, instanța ierarhic superioară ar avea dreptul să strămute prezenta cauză la o altă instanță egală în grad, situație ce în prezent nu se atestă.

Din considerentul că un prim aspect al procesului echitabil este înlăptuirea justiției de către „*un tribunal investit de lege*”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de SRL „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de același grad.

În conformitate cu art.198 alin.(3) și art.230 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, reprezentată de avocatul Lunga Dmitri, cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de același grad, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest” împotriva Agenției Proprietății Publice cu privire la anularea notificării de rezoluțiune a actului juridic și a actului administrativ.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron